

at det er en meget ringe Del af Tiendens Værdi; det er noget, som kun vil spille en meget lille Rolle over for Udsigten til og Muligheden for, at man gennem en lang Række Aar vil komme til lavere Kapitelstakster. Jeg tror ikke, at jeg tager fejl, naar jeg siger, at man ikke vil finde ret mange Tiendehdere, som ville være villige til at afløse deres Tiender paa Grundlag af den nuværende Kapitelstakst, naar de ikke faa anden Bistand dertil fra Statens Side end den, som er tilbudt her i dette Forslag. Jeg tror ikke, der vil blive ret mange Tiendehdere, som ville gaa ind herpaa, saaledes som jo Tanken er ved Lovforslaget, saaledes som det nu foreslaas forandret. Det var jo ikke Tanken med det oprindelige Forslag; men nu er Forslaget jo forandret gennem Tilføjelsen af § 10 og 11. Jeg tror som sagt ikke, at mange Tiendehdere ville gaa ind paa at forpligte sig og deres Efterkommere til i Løbet af 60 Aar at betale deres nuværende Tiender med Penge efter den nugældende Kapitelstakst, uforandret 60 Aar igennem. Jeg tror ikke, at der vil findes ret mange Tiendehdere, som ville gaa ind paa denne Spekulation, som altsaa ville spekulere i, at Kornpriserne skulle holde sig uforandrede og i alt Fald ikke faldende i et Tidsrum af 60 Aar. Det ligger jo saa overordentlig nær for dem at tænke — og det vil sikkert fra de aller fleste Sider blive tænkt — at det sandsynligste er, at Kornpriserne og dermed Kapitelstaksterne ville falde, og de behøve ikke at falde saa overordentlig meget, for at det vil blive en meget daarlig Forretning, som de gaa ind paa ved at modtage en Tiendeafløsning, saaledes som det her foreliggende Forslag med Flertallets Endringer byder den. Tænker man sig, at Gennemsnittet af Kapitelstaksten i Løbet af de 60 Aar, der er Tale om, falder med 50 Ore eller 1 Kr., noget, der ikke er saa overordentlig meget, og som man meget vel kan vente, vil det ved en Afløsning vise sig at være saa langt fra, at Tiendehderne ved Forslaget, saaledes som det foreligger med Flertallets Endringer, ville vinde derved, at de tværtimod ville lide et betydeligt Tab derved.

Det vil, som sagt, meget hurtigt gaa op for enhver Tiendehder, som studerer dette Lovforslag, at han ikke derud af vil kunne vente sig noget godt, og kommer han ikke straks paa det rene dermed, er han udjat for at falde i den Grav, som en af Flertallets Endringer aabner for ham. Naar nemlig han og hans Medtiendehdere gøre Forsøg paa at faa Tienden afløst og sætte hele Apparatet med Kommission og Burde-

ringesmænd i Bevægelse, og det viser sig, naar de ere til Ende med det, at de ikke kunne blive enige med Tiendeereren, idet han enten stiller større Fordringer, end de mene at kunne opfylde, eller han ikke, hvor det er en Kirketiende, der er Tale om, er tilfreds med Burderingen af Kirken og de Byrder, der hvile paa den, saa at der ingen Afløsning bliver, saa ville Tiendehderne, som have begæret Afløsningen og sat det hele Apparat i Bevægelse, efter det Forslag, Flertallet har stillet, komme til at betale Gibet. Ganske vist kan Indenrigsministeren, naar han finder for godt, lade Statskassen betale det, men det bliver et Spørgsmaal, om Indenrigsministeren vil gøre dette ret ofte. Jeg tror, at i de fleste Tilfælde, hvor virkelig Tiendehderne ville søge at benytte denne Lov, vil den Bistand, som den ærede Ordfører talte om fra Statens Side, komme til at bestaa deraf, at de ville faa Kommissionens og Burderingsmændenes Diæter og Rejsseudgifter at betale.

Det har ikke været ganske let for mig at forstaa, hvorfor egentlig den ærede Ordfører og hans Medforslagsstiller have stillet dette Forslag, hvorfor disse Medlemmer lige paa en Gang have fraveget det Standpunkt, som nu i en saa overordentlig lang Række af Aar har været Folketingets, og have fraveget det, uagtet de endnu ikke, trods alle de Forhandlinger, der have været, have faaet Beslighed til at høre det andet Ting's Mening om denne Sag. Saaledes som dette Forslag forelaa, den Gang det blev indbragt, viste det sig straks at være af den Bestaffenhed, at det kunde gennemføres. Det viste sig, at den ærede Minister tog imod det med en vis Glæde og Tilfredshed, og der er ingen Tvivl om, at man ogsaa i Landstinget vilde have taget imod det paa samme Maade. Ja, der var endog i den Grad knappet af paa alle rimelige Fordringer, at Resultatet blev, at Forslagsstillerne ved deres Repræsentanter i Udvalget selv have fundet, at det dog var for galt, saa at de have stillet Forslag om at paadrøve yderligere Hjælp og yderligere Bidrag fra Statskassens Side i Form af hele denne Aaanevirkelighed, som er overladt til Statskassen, ved den Afgang, der ved den ny § 10 er bleven stillet Tiendehderne i Udsigt til at faa billige Aaan af Statskassen. I den Grad var Forslaget en Afknappning paa alle Fordringer, og jeg kan ikke forstaa, hvorfor man har gjort det paa et saa tidligt Stadium af Sagens Gang. Det forekommer mig, at den logiske og naturlige Udvikling, en saa vigtig Sag som denne maatte have, maatte være den, at man arbejdede paa det samme